

Міжкультурна комунікація характеризується тим, що її учасники у прямому контакті використовують спеціальні мовні варіанти і дискурсивні стратегії, які відмінні від тих, якими вони користуються у процесі спілкування в межах однієї культури.

Серед основних напрямків сучасних досліджень міжкультурної комунікації, перш за все, виділяються антропологічні, психологічні, соціологічні та лінгвістичні.

Операційні параметри для опису впливу культури на людську діяльність сформульовані в роботах антропологів Ф. К्लукхона і Ф. Шродберка, лінгвіста Е. Холла, соціолога і психолога Г. Хофстеде.

Ф. К्लукхон і Ф. Шродбек [3] звернули увагу на культурологічні розбіжності у системах цінностей, що вцілому складають картину світу певної культури. Едвард Холл [4] у своїх роботах описав різні параметри культурно обумовлених комунікативних розбіжностей. Гір Хофстеде [5] зміг сформулювати чотири ознаки, за якими можна описати національні культури. Детальне дослідження дозволило виявити кластери ознак за якими виділяються осі культурних протилежностей.

Сучасні соціологічні дослідження в основному торкаються проблем поведінки на робочому місці, у діловій взаємодії та бізнесі. Найзагальніші соціологічні проблеми також пов'язані із соціальною адаптацією мігрантів, збереженням або втратою традиційних культур у національних меншин тощо.

Психологів цікавить, перш за все, вплив культурних розбіжностей на процеси інтеграції і категоризації, а також характер відповідних стереотипів.

Але тільки лінгвістичні дослідження міжкультурної комунікації дають відповідь на питання про те, як саме відбувається комунікація, що саме у мовному повідомленні сигналізує про наявність міжкультурної взаємодії, що характеризує повідомлення, якими обмінюються представники різних культур і в яких комунікативних контекстах це виявляється.

Основними параметрами лінгвістичних досліджень є вивчення різноманітних комунікативних стилів і їх використання в межах або поза межами певної групи; аналіз дискурсу, як специфічного інтегрального процесу центрального для комунікативної діяльності.

Іншим варіантом досліджень є крос-культурна прагматика, яка займається порівняльним аналізом окремих принципів, що характеризують комунікативну діяльність. Серед найбільш важливих у культурному відношенні принципів крос-культурної прагматики є вивчення «принципу ввічливості».

Дослідження різних проблем міжкультурної комунікації має величезне теоретичне і прикладне значення. Їх результати необхідні для тих, чия професійна діяльність пов'язана із взаємодією між представниками різних культур, коли помилки і комунікативні невдачі призводять до провалу переговорів, до неефективної роботи колективу, до соціальної напруги.

Література

1. *Samovar L.S., Porter R.F.* International Communication: A Reader, 7th. Edition. Belmont: Wadsworth, 1994.
2. *Халеєва И.И.* Актуальные проблемы межкультурной коммуникации. — М., 1999.
3. *Klakhohn F., Strodtbeck F.* Variation in value orientation. — New York, 1961.
4. *Hall E.T.* Beyond culture. — New York: Anchor Press, 1976.
5. *Hofstede G.* Cultures and organizations. Software of mind. — L., 1991.

Яременко Т.Г., доцент
кафедри української мови та літератури

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК ФОРМА ОПТИМАЛЬНОГО ПОЄДНАННЯ ВІЗУАЛЬНОГО Й АУДІАЛЬНОГО КОМПОНЕНТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Сучасне суспільство потребує кардинальних змін у підготовці фахівців, насамперед в освіті, де мають бути реалізовані досконаліші концепції й технології, впроваджені нові підходи до розв'язання освітньо-виховних завдань на всіх рівнях підготовки.

Велику роль у визначенні індивідуальної траєкторії професійного розвитку майбутнього фахівця відіграє викладач, якщо він має такі якості, як креативність, мобільність, уміння перебудовуватись в умовах конкуренції.

Креативність викладача означає його творчий підхід до проведення занять, зокрема використання мультимедійних засобів навчання, презентацій, дискусій, ділових, рольових, імітаційних організаційно-діяльнісних ігор, проведення занять у тренінговому режимі тощо.

Співпрацювати викладач і студент повинні не тільки в ході практичних, але й лекційних занять. Одним із найефективніших засобів навчання може бути презентація. Її може підготувати не тільки викладач, а й студент. Яскравість, наочність, швидкість і легкість засвоєння матеріалу, зручність, сучасність, розвиток творчого потенціалу, стимулювання уваги, посилення інтересу до вивчення нового лекційного матеріалу — основні характеристики презентацій.

Студенти повинні мати активну позицію в пошуковій дослідницькій діяльності, а внутрішня мотивація перетворить їх із пасивних слухачів в активних учасників навчального процесу. Упровадження мультимедійних засобів, зокрема аудіовізуальних, у навчання стимулює мотивацію студентів. Аудіовізуальні засоби активізують у студентів інтерес до навчання, допоможуть у формуванні мовної та професійної компетенції. Презентація, яку пропонують підготувати студентам, може бути структурована таким чином: назва презентації, визначення теми, епіграф до презентації, загальна характеристика, ідея, мета й завдання, учасники презентації, термін проведення, етапи проведення, організаційне, мультимедійне забезпечення презентації, особливості проведення презентації, форми взаємодії викладача зі студентом чи групою студентів, що проводять презентації, зв'язок проведеної презентації з вивченням подальшого матеріалу.

Така робота сприятиме активізації уваги студентів у ході вивчення лекційного матеріалу, розвитку їх комунікативних, інтелектуальних і творчих умінь. Студенти вчитимуться ставити й вирішувати певні завдання, поглиблювати знання, формувати незалежні судження, набуватимуть навички самоорганізації, самовдосконалення, створювання унікального продукту, добирати та аналізувати інформацію, оцінювати роботу інших, проявляти ініціативність, працювати в команді.

Вибираючи для студентів теми для презентації, потрібно зважати на посильність роботи, наявність необхідних знань, умінь і навичок для виконання, можливість технічної та інформаційної забезпеченості презентації.

Отже, співпраця усіх учасників навчального процесу, актуалізація необхідних особистісних якостей кожного забезпечить підготовку компетентних спеціалістів, що відповідає нагальним потребам сучасного етапу розвитку суспільства.

Реальний соціальний захист може мати лише всебічно освічена людина, здатна гнучко перебудовувати свою діяльність, зважаючи на нові технології чи вимоги ринку.